

Dayanıqlı İnkışaf (Sustainable Development)

BÖYÜK İMTAHAN BANKI (200 SUAL)

Tam əhatəli və cavablı test toplusu

Müəllif hüquqları qorunur © 2024

1. 'Dayanıqlı inkişaf' (Sustainable Development) anlayışı ilk dəfə rəsmi olaraq hansı sənəddə geniş şəkildə təqdim edilmişdir?

- A) Rio Bəyannaməsi (1992)
- B) Brundtland Hesabatı - 'Bizim Ortaq Gələcəyimiz' (1987)
- C) Paris İqlim Sazişi (2015)
- D) Stokholm Konfransı (1972)
- E) Minilliyin İnkışaf Məqsədləri (2000)

Cavab: B) Brundtland Hesabatı - 'Bizim Ortaq Gələcəyimiz' (1987)

2. Dayanıqlı inkişafın üç əsas sütunu (komponenti) hansılardır?

- A) Siyasət, İqtisadiyyat, Mədəniyyət
- B) Ekoloji, Sosial, İqtisadi
- C) Texnologiya, Təhsil, Səhiyyə
- D) Dövlət, Özəl sektor, QHT-lər
- E) Qlobal, Regional, Yerli

Cavab: B) Ekoloji, Sosial, İqtisadi

3. BMT-nin 2015-ci ildə qəbul etdiyi Dayanıqlı İnkışaf Məqsədləri (SDG) neçə hədəfdən ibarətdir?

- A) 8
- B) 10
- C) 15
- D) 17
- E) 21

Cavab: D) 17

4. 'İndiki nəslin ehtiyaclarını ödəyərkən gələcək nəsillərin öz ehtiyaclarını ödəmək imkanlarını təhlükə altına atmayan inkişaf' tərifi kimə aiddir?

- A) BMT Təhlükəsizlik Şurası
- B) Brundtland Komissiyası
- C) Dünya Bankı
- D) Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı
- E) Avropa İttifaqı

Cavab: B) Brundtland Komissiyası

5. 1972-ci ildə keçirilən Stokholm Konfransının əsas nəticəsi nə oldu?

- A) Paris Sazişinin imzalanması
- B) BMT Ətraf Mühit Proqramının (UNEP) yaradılması
- C) Dünya Ticarət Təşkilatının qurulması
- D) Nüvə silahlarının qadağan edilməsi
- E) İnternetin yaradılması

Cavab: B) BMT Ətraf Mühit Proqramının (UNEP) yaradılması

6. 'Triple Bottom Line' (Üçlü Nəticə) modelinə görə biznesin uğuru hansı meyarlarla ölçülür?

- A) Gəlir, Vergi, İnvestisiya
- B) İnsanlar (People), Planet (Planet), Mənfəət (Profit)
- C) İxrac, İdxal, ÜDM
- D) Səhmdarlar, Müştərilər, Rəqiblər
- E) Keçmiş, İndi, Gələcək

Cavab: B) İnsanlar (People), Planet (Planet), Mənfəət (Profit)

7. Qlobal ekoloji idarəetmədə UNEP-in əsas funksiyası nədir?

- A) Bank kreditləri vermək
- B) Qlobal ekoloji gündəliyi müəyyənləşdirmək və koordinasiya etmək
- C) Ticarət qaydalarını tənzimləmək
- D) Hərbi münaqişələri həll etmək
- E) Yalnız Afrika ölkələrinə kömək etmək

Cavab: B) Qlobal ekoloji gündəliyi müəyyənləşdirmək və koordinasiya etmək

8. 'Nəsillərarası ədalət' prinsipi nəyi ifadə edir?

- A) Yaşlılara hörmət etməyi
- B) İndiki nəslin gələcək nəsillərə tükənmiş və çirkənmiş bir dünya qoymamasını
- C) Təhsilin pulsuz olmasını
- D) Pensiya yaşıının artırılmasını
- E) Tarixi abidələrin qorunmasını

Cavab: B) İndiki nəslin gələcək nəsillərə tükənmiş və çirkənmiş bir dünya qoymamasını

9. 'Yumşaq hüquq' (Soft Law) alətlərinə (məsələn, SDG-lər) xarakterik olan nədir?

- A) Məcburi hüquqi qüvvəyə malikdir və cəza nəzərdə tutur
- B) Hüquqi cəhətdən məcburi deyil, lakin mənəvi/siyasi öhdəlik yaradır
- C) Yalnız hərbçilərə aiddir
- D) Heç kim əməl etmir
- E) Məhkəmədə cinayət işi kimi baxılır

Cavab: B) Hüquqi cəhətdən məcburi deyil, lakin mənəvi/siyasi öhdəlik yaradır

10. Rio Bəyannaməsi (1992) hansı əsas konfransda qəbul edilmişdir?

- A) Yer Sammiti (Earth Summit)
- B) Kioto Protokolu
- C) Paris Konfransı
- D) Vyana Konfransı
- E) Davos Forumu

Cavab: A) Yer Sammiti (Earth Summit)

11. 'Ehtiyacların ödənilməsi' prinsipi dayanıqlı inkişafda xüsusilə kimləri hədəfləyir?

- A) Zəngin ölkələri
- B) Yoxsul təbəqələri və inkişaf etməkdə olan ölkələri
- C) Yalnız tələbələri
- D) Kosmonavtları
- E) Bankirləri

Cavab: B) Yoxsul təbəqələri və inkişaf etməkdə olan ölkələri

12. 2002-ci ildə Yohannesburqda keçirilən sammit necə adlanırdı?

- A) İqlim Sammiti
- B) Dayanıqlı inkişaf üzrə Dünya Sammiti (WSSD)
- C) Nüvə Təhlükəsizliyi Sammiti
- D) G20 Sammiti
- E) Avropa Şurası Sammiti

Cavab: B) Dayanıqlı inkişaf üzrə Dünya Sammiti (WSSD)

13. Qlobal ekoloji idarəetmədə 'fragmentasiya' (parçalanma) nə deməkdir?

- A) Torpaqların bölünməsi
- B) Çoxsaylı təşkilatların eyni məsələ ilə koordinasiyasız məşğul olması
- C) Ölkələrin birləşməsi
- D) Ozon qatının deşilməsi
- E) Buzlaqların əriməsi

Cavab: B) Çoxsaylı təşkilatların eyni məsələ ilə koordinasiyasız məşğul olması

14. BMT-nin Dayanıqlı Inkişaf Məqsədlərinin icra müddəti hansı ildir?

- A) 2020
- B) 2025
- C) 2030
- D) 2050
- E) 2100

Cavab: C) 2030

15. 'Siyasət uyğunluğu' (Policy Coherence) nədir?

- A) Bütün nazirliklərin eyni binada olması
- B) İqtisadi, sosial və ekoloji siyasetlərin bir-birinə zidd olmaması və tamamlaması
- C) Yalnız bir siyasetçinin qərar vermesi
- D) Qonşu ölkələrlə eyni qanunları qəbul etmək
- E) Siyasetin heç vaxt dəyişməməsi

Cavab: B) İqtisadi, sosial və ekoloji siyasetlərin bir-birinə zidd olmaması və tamamlaması

16. 2015-ci il Paris Sazişinin əsas hədəfi nədir?

- A) Qlobal temperatur artımını 2°C-dən aşağı (imkan daxilində 1.5°C) saxlamaq
- B) Plastik tullantıları qadağan etmək
- C) Neft hasilatını artırmaq
- D) Dünya əhalisini azaltmaq
- E) Bütün meşələri qırmaq

Cavab: A) Qlobal temperatur artımını 2°C-dən aşağı (imkan daxilində 1.5°C) saxlamaq

17. Hansı qaz istixana effektinə ən çox töhfə verir (insan fəaliyyəti nəticəsində)?

- A) Oksigen
- B) Karbon dioksid (CO₂)
- C) Helium
- D) Azot
- E) Hidrogen

Cavab: B) Karbon dioksid (CO₂)

18. 'Qlobal Şimal' və 'Qlobal Cənub' arasındaki əsas fərq nədir?

- A) Saat qurşağı fərqi
- B) İnkişaf səviyyəsi, resurs bölgüsü və texnoloji imkanlar
- C) Yalnız iqlim fərqi
- D) Dil fərqi
- E) Din fərqi

Cavab: B) İnkişaf səviyyəsi, resurs bölgüsü və texnoloji imkanlar

19. Dayanıqlı inkişafda 'mədəniyyət'in rolü necə qiymətləndirilir?

- A) Əhəmiyyətsizdir
- B) Dördüncü sütun kimi qəbul edilir; dəyərlər vasitəsilə inkişafı dəstəkləyir
- C) Yalnız turizm üçün vacibdir
- D) İnkişafa mane olur
- E) Yalnız muzeylərdə qorunmalıdır

Cavab: B) Dördüncü sütun kimi qəbul edilir; dəyərlər vasitəsilə inkişafı dəstəkləyir

20. Hansı təşkilat dünyada ticarət qaydalarını tənzimləyir?

- A) BMT (UN)
- B) ÜTT (WTO)
- C) ÜST (WHO)
- D) BVF (IMF)
- E) YUNESKO (UNESCO)

Cavab: B) ÜTT (WTO)

21. Azərbaycanın ümumi su ehtiyatlarının təxminən neçə faizi ölkə hüdudlarından kənarda formalasır?

- A) 10-20%
- B) 30%
- C) 50%
- D) 70%-ə qədər
- E) 90%

Cavab: D) 70%-ə qədər

22. Yer kürəsindəki suyun təxminən neçə faizi şirin sudur?

- A) 10%
- B) 2.5%
- C) 50%
- D) 70%
- E) 0.1%

Cavab: B) 2.5%

23. Mingəçevir su anbarının bəndinin hündürlüyü neçə metrdir?

- A) 60 m
- B) 75 m
- C) 80 m
- D) 100 m
- E) 120 m

Cavab: C) 80 m

24. Mingəçevir su anbarının ümumi su tutumu nə qədərdir?

- A) 10.5 mlrd m³
- B) 15.73 mlrd m³
- C) 20 mlrd m³
- D) 8.2 mlrd m³
- E) 5 mlrd m³

Cavab: B) 15.73 mlrd m³

25. Yuxarı Qarabağ kanalı hansı su anbarından başlayır?

- A) Şəmkir
- B) Mingəçevir
- C) Yenikənd
- D) Araz
- E) Ceyranbataan

Cavab: B) Mingəçevir

26. Su ehtiyatlarının 'sadə idarə edilməsi' nədir?

- A) Suyun kimyəvi təmizlənməsi
- B) Suyun keyfiyyəti dəyişdirilmədən istehlakçıya çatdırılması
- C) Dəniz suyunun şirinləşdirilməsi
- D) Çirkab suların təkrar emalı
- E) Süni yağış

Cavab: B) Suyun keyfiyyəti dəyişdirilmədən istehlakçıya çatdırılması

27. Kür çayının suyu əsasən hansı məqsədlə istifadə olunur?

- A) Yalnız balıqçılıq
- B) Suvarma, energetika və su təchizatı
- C) Yalnız nəqliyyat
- D) Turizm
- E) Meşə salınması

Cavab: B) Suvarma, energetika və su təchizatı

28. 'İkinci dərəcəli çirkənləndirici maddələr' necə yaranır?

- A) Birbaşa zavoddan çıxır
- B) Birinci dərəcəli maddələrin suda reaksiyası və ya parçalanması nəticəsində
- C) Yağış suyu ilə
- D) Plastik tullantılardan
- E) Gəmilərdən

Cavab: B) Birinci dərəcəli maddələrin suda reaksiyası və ya parçalanması nəticəsində

29. Dəniz sahilərinin qorunması üçün neçə kilometrlik zolaqda təsərrüfat fəaliyyəti (pestisid səpilməsi və s.) qadağandır?

- A) 500 metr
- B) 1 km
- C) 2 km
- D) 5 km
- E) 10 km

Cavab: C) 2 km

30. Su obyektlərinin çirkənməsinə görə tətbiq edilən 'normativ ödəniş'in məqsədi nədir?

- A) İşçilərin maaşını vermək
- B) İqtisadi ziyanı kompensasiya etmək və çirkənməni azaltmağa təşviq etmək
- C) Suyu bahalaşdırmaq
- D) Dövlət büdcəsini doldurmaq (yeganə məqsəd)
- E) Balıqları yemləmək

Cavab: B) İqtisadi ziyanı kompensasiya etmək və çirkənməni azaltmağa təşviq etmək

31. 'Su stressi' (Water Stress) nə zaman baş verir?

- A) Su çox olanda
- B) Suya olan tələbat mövcud ehtiyatlardan çox olduqda
- C) Su donanda
- D) Çaylar daşında
- E) Yağış yağında

Cavab: B) Suya olan tələbat mövcud ehtiyatlardan çox olduqda

32. Azərbaycanda yeraltı suların şirin ehtiyatlarının böyük hissəsi harada yerləşir?

- A) Lənkəran
- B) Kür çökəkliyi və Qusar-Şabran düzənliyi
- C) Abşeron
- D) Naxçıvan
- E) Qobustan

Cavab: B) Kür çökəkliyi və Qusar-Şabran düzənliyi

33. İqlim dəyişikliyi su ehtiyatlarına necə təsir edir?

- A) Su ehtiyatlarını artırır
- B) Buzlaqları əridir, buxarlanması artırır və şirin su qılığı yaradır
- C) Suyun dadını yaxşılaşdırır
- D) Dəniz səviyyəsini aşağı salır
- E) Təsiri yoxdur

Cavab: B) Buzlaqları əridir, buxarlanması artırır və şirin su qılığı yaradır

34. 'Evtrofifikasiya' nədir?

- A) Suyun donması
- B) Suda qida maddələrinin (azot, fosfor) artması nəticəsində yosunların həddən artıq çoxalması və oksigenin aza
- C) Suyun şirinləşməsi
- D) Balıqların artması
- E) Çayın quruması

Cavab: B) Suda qida maddələrinin (azot, fosfor) artması nəticəsində yosunların həddən artıq çoxalma

35. Su ehtiyatlarının idarə olunmasında 'hövzə prinsipi' nədir?

- A) İnzibati rayonlara görə idarəetmə
- B) Çay hövzəsinin coğrafi sərhədləri daxilində suyun vahid sistem kimi idarə olunması
- C) Hər kəndin öz suyunu idarə etməsi
- D) Yalnız böyük çayların qorunması
- E) Suyu ölkələrə bölmək

Cavab: B) Çay hövzəsinin coğrafi sərhədləri daxilində suyun vahid sistem kimi idarə olunması

36. 'Virtual su' nədir?

- A) Kompüter oyunundakı su
- B) Məhsulun istehsalı üçün sərf olunan, lakin məhsulun tərkibində görünməyən su
- C) Xəyali su
- D) Buludlardakı su
- E) Dəniz suyu

Cavab: B) Məhsulun istehsalı üçün sərf olunan, lakin məhsulun tərkibində görünməyən su

37. Azərbaycanda 'Samur-Abşeron' kanalı hansı regionun su təchizatında həllədici rol oynayır?

- A) Gəncə
- B) Bakı və Abşeron yarımadası
- C) Lənkəran
- D) Şəki
- E) Naxçıvan

Cavab: B) Bakı və Abşeron yarımadası

38. 'Dəniz suyunun şirinləşdirilməsi' (Desalination) hansı çatışmazlıq malikdir?

- A) Çox ucuzdur
- B) Yüksək enerji tələb edir və bahalıdır
- C) Suyu zəhərləyir
- D) Heç bir çatışmazlığı yoxdur
- E) Yalnız qışda mümkündür

Cavab: B) Yüksək enerji tələb edir və bahalıdır

39. Suvarma əkinçiliyində suya qənaət edən ən effektiv metod hansıdır?

- A) Selləmə suvarma
- B) Damcı və yağışağdırma üsulu
- C) Arxla suvarma
- D) Gecə suvarma
- E) Qışda suvarma

Cavab: B) Damcı və yağışağdırma üsulu

40. Yeraltı suların həddindən artıq istismarı nəyə səbəb ola bilər?

- A) Torpağın məhsuldarlığının artmasına
- B) Torpağın çökməsinə və suyun duzlaşmasına
- C) Yağışların artmasına
- D) Meşələrin artmasına
- E) Heç nəyə

Cavab: B) Torpağın çökməsinə və suyun duzlaşmasına

41. 'Sanitar mühafizə zonası' nədir?

- A) Zibilxana ərazisi
- B) Su mənbələrini çirkənmədən qorumaq üçün ətrafında yaradılan xüsusi rejimli ərazi
- C) Park ərazisi
- D) Sənaye zonası
- E) Çimərlik

Cavab: B) Su mənbələrini çirkənmədən qorumaq üçün ətrafında yaradılan xüsusi rejimli ərazi

42. Azərbaycanda su ehtiyatlarının idarə edilməsi ilə məşğul olan əsas dövlət qurumu hansıdır?

- A) Təhsil Nazirliyi
- B) Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi
- C) Neft Şirkəti
- D) Turizm Agentliyi
- E) Nəqliyyat Nazirliyi

Cavab: B) Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi

43. Çirkab suların təmizlənməsində 'bioloji təmizləmə' mərhələsi nəyi nəzərdə tutur?

- A) Süzgəcdən keçirmə
- B) Mikroorganizmlər vasitəsilə üzvi maddələrin parçalanması
- C) Xlorlama
- D) Qaynatma
- E) Dondurma

Cavab: B) Mikroorganizmlər vasitəsilə üzvi maddələrin parçalanması

44. Su obyektinə atılan tullantı suların 'limitdən artıq' olması halında nə baş verir?

- A) Müəssisə mükafatlandırılır
- B) Yüksək cərimə və ya sanksiya tətbiq edilir
- C) Heç nə olmur
- D) Su təmizlənir
- E) Vergi azalır

Cavab: B) Yüksək cərimə və ya sanksiya tətbiq edilir

45. Xəzər dənizinin səviyyəsinin dəyişməsi əsasən nədən asılıdır?

- A) Yalnız insan fəaliyyətindən
- B) İqlim dəyişikliyi, buxarlanması və çay axımlarının (Volqa) həcmindən
- C) Gəmilərin sayından
- D) Balıqların miqdərindən
- E) Neft hasilatından

Cavab: B) İqlim dəyişikliyi, buxarlanması və çay axımlarının (Volqa) həcmindən

46. 2022-ci il statistikasına görə, dünyada ən çox Günəş enerjisi gücünə malik ölkə hansıdır?

- A) ABŞ
- B) Almaniya
- C) Çin
- D) Hindistan
- E) Yaponiya

Cavab: C) Çin

47. Külək turbinlərinin quşlara zərərini azaltmaq üçün hansı tədbir görülə bilər?

- A) Turbinləri rəngləmək
- B) Miqrasiya dövründə turbinlərin sürətini azaltmaq və ya dayandırmaq
- C) Turbinləri yalnız gecə işlətmək
- D) Səs ucaltmaq
- E) Yeraltı tikmək

Cavab: B) Miqrasiya dövründə turbinlərin sürətini azaltmaq və ya dayandırmaq

48. Geotermal enerjinin əsas üstünlüyü nədir?

- A) Yalnız yayda işləyir
- B) Yanacaq tələb etmir, baza yükü (24/7) təmin edə bilir və emissiyası azdır
- C) Külək tələb edir
- D) Yalnız dənizdə olur
- E) Çox ucuzdur

Cavab: B) Yanacaq tələb etmir, baza yükü (24/7) təmin edə bilir və emissiyası azdır

49. Bioenerji istehsalında ən çox istifadə olunan maye yanacaqlar hansılardır?

- A) Benzin, Kerosin
- B) Etanol və Biodizel
- C) Mazut
- D) Maye hidrogen
- E) Kondensat

Cavab: B) Etanol və Biodizel

50. 2050-ci ilə qədər 'Xalis Sıfır' (Net Zero) ssenarisində hansı enerji növü dominant olmalıdır?

- A) Kömür
- B) Neft
- C) Bərpa olunan enerji (günəş, külək)
- D) Qaz
- E) Nüvə

Cavab: C) Bərpa olunan enerji (günəş, külək)

51. 'Enerji Təhlükəsizliyi' nədir?

- A) Pulsuz enerji
- B) Sabit, fasiləsiz və münasib qiymətə enerji təchizatı
- C) Yalnız yerli enerji
- D) İxracı dayandırmaq
- E) Stansiyaları qorumaq

Cavab: B) Sabit, fasiləsiz və münasib qiymətə enerji təchizatı

52. CCS (Carbon Capture and Storage) texnologiyası nədir?

- A) Karbonu yandırmaq
- B) Atmosferə atılan CO₂-ni tutub yeraltı laylarda saxlamaq
- C) Karbonu satmaq
- D) Ağac əkmək
- E) Oksigen istehsalı

Cavab: B) Atmosferə atılan CO₂-ni tutub yeraltı laylarda saxlamaq

53. Elektrikli avtomobilərin (EV) artması enerji sistemini necə təsir edir?

- A) Neftə tələbatı artırır
- B) Elektrik şəbəkəsinə yükü artırır və enerji saxlama sistemlərini zəruri edir
- C) Təsir etmir
- D) Kömürü artırır
- E) Yolları korlayır

Cavab: B) Elektrik şəbəkəsinə yükü artırır və enerji saxlama sistemlərini zəruri edir

54. 'Qalıq yanacaqların' (Fossil fuels) əsas mənfi cəhəti nədir?

- A) Bahalı olması
- B) Bərpa olunmayan olması və yüksək karbon emissiyası yaratması
- C) Daşınmasının çətinliyi
- D) Enerjisinin azlığı
- E) Yalnız soyuqda yanması

Cavab: B) Bərpa olunmayan olması və yüksək karbon emissiyası yaratması

55. Günəş panellərinin (PV) istehsalında dünya lideri hansı ölkədir?

- A) ABŞ
- B) Almaniya
- C) Çin
- D) Yaponiya
- E) Hindistan

Cavab: C) Çin

56. Hansı enerji mənbəyi 'fasıləli' (intermittent) hesab olunur?

- A) Nüvə enerjisi
- B) Geotermal
- C) Günəş və Külək (hava şəraitindən asılıdır)
- D) Təbii qaz
- E) Kömür

Cavab: C) Günəş və Külək (hava şəraitindən asılıdır)

57. Azərbaycanda 'Qarabağ və Şərqi Zəngəzur' bölgəsi enerji baxımından necə adlandırılır?

- A) Sənaye zonası
- B) Yaşıl Enerji Zonası
- C) Neft zonası
- D) Azad ticarət zonası
- E) Turizm zonası

Cavab: B) Yaşıl Enerji Zonası

58. 'Enerji səmərəliliyi' ilə 'Enerjiyə qənaət' arasındaki fərq nədir?

- A) Fərq yoxdur
- B) Səmərəlilik eyni işi az enerji ilə görməkdir (texnologiya), qənaət isə istifadəni azaltmaqdır (davranış)
- C) Səmərəlilik pulsuzdur
- D) Qənaət texnologiyadır
- E) Səmərəlilik yalnız zavodlara aiddir

Cavab: B) Səmərəlilik eyni işi az enerji ilə görməkdir (texnologiya), qənaət isə istifadəni azaltmaqdır

59. Biokütlə enerjisinin mənfi tərəfi nə ola bilər?

- A) Heç bir mənfi tərəfi yoxdur
- B) Ərzaq istehsalı ilə rəqabət apara bilər (torpaq istifadəsi)
- C) Çox bahalıdır
- D) Enerji vermir
- E) Yalnız qışda işləyir

Cavab: B) Ərzaq istehsalı ilə rəqabət apara bilər (torpaq istifadəsi)

60. Hidroenergetikanın sosial təsiri nə ola bilər?

- A) Yalnız müsbətdir
- B) İcmaların köçürülməsi və yerli ekosistemin dəyişməsi
- C) Şəhərlərin boşalması
- D) İşsizlik
- E) Xəstəlik

Cavab: B) İcmaların köçürülməsi və yerli ekosistemin dəyişməsi

61. 'Peak Oil' (Pik Neft) nəzəriyyəsi nədir?

- A) Neftin bitməyəcəyini deyir
- B) Neft hasilatının maksimuma çatıb sonra azalacağını proqnozlaşdırır
- C) Neftin qiymətinin artacağını deyir
- D) Neftin rəngini dəyişir
- E) Yeni neft tapmaq

Cavab: B) Neft hasilatının maksimuma çatıb sonra azalacağını proqnozlaşdırır

62. Hansı qaz 'təbii qaz'ın əsas tərkib hissəsidir?

- A) Propan
- B) Butan
- C) Metan (CH₄)
- D) Oksigen
- E) Hidrogen

Cavab: C) Metan (CH₄)

63. Nüvə enerjisinin əsas ekoloji üstünlüyü nədir?

- A) Tullantısı yoxdur
- B) İstehsal zamanı istixana qazı (CO₂) emissiyası demək olar ki, yoxdur
- C) Ucuzdur
- D) Təhlükəsizdir
- E) Hər yerdə tikilə bilər

Cavab: B) İstehsal zamanı istixana qazı (CO₂) emissiyası demək olar ki, yoxdur

64. 'Yaşıl Hidrogen' necə istehsal olunur?

- A) Kömürdən
- B) Təbii qazdan
- C) Suyun elektrolizi (bərpa olunan enerji ilə)
- D) Neftdən
- E) Nüvədən

Cavab: C) Suyun elektrolizi (bərpa olunan enerji ilə)

65. 'Bunker yanacağı' harada istifadə olunur?

- A) Təyyarələrdə
- B) Gəmilərdə (dəniz nəqliyyatı)
- C) Avtomobilərdə
- D) Evlərdə
- E) Qatarla

Cavab: B) Gəmilərdə (dəniz nəqliyyatı)

66. Azərbaycanda külək enerjisi potensialı ən çox haradadır?

- A) Lənkəran
- B) Bakı və Abşeron, Xızı
- C) Şəki
- D) Quba
- E) Gəncə

Cavab: B) Bakı və Abşeron, Xızı

67. 'Stranded Assets' (Dəyərini itirmiş aktivlər) nədir?

- A) Köhnə pullar
- B) İqlim siyasetləri səbəbindən gələcəkdə istifadəsi mümkün olmayacaq qalıq yanacaq ehtiyatları
- C) İtmiş əşyalar
- D) Xarici valyuta
- E) Dövlət istiqrazları

Cavab: B) İqlim siyasetləri səbəbindən gələcəkdə istifadəsi mümkün olmayacaq qalıq yanacaq ehtiyatları

68. 'REPowerEU' planının məqsədi nədir?

- A) Rusiyadan enerji asılılığını azaltmaq və yaşılı keçidi sürətləndirmək
- B) Kömürdən istifadəni artırmaq
- C) Enerjini bahalaşdırmaq
- D) Nüvə silahı istehsal etmək
- E) Avropanı qazsız qoymaq

Cavab: A) Rusiyadan enerji asılılığını azaltmaq və yaşılı keçidi sürətləndirmək

69. Bərpa olunan enerjinin şəbəkəyə integrasiyasında əsas texniki çətinlik nədir?

- A) Çox bahalı olması
- B) Sabit olmaması (günəş batanda, külək əsməyəndə enerji yoxdur)
- C) Rənginin pis olması
- D) Səs-küy salması
- E) İşçilərin olmaması

Cavab: B) Sabit olmaması (günəş batanda, külək əsməyəndə enerji yoxdur)

70. Enerji auditinin məqsədi nədir?

- A) Cərimə yazmaq
- B) Enerji itkilərini müəyyən etmək və səmərəlilik imkanlarını tapmaq
- C) İşçiləri yoxlamaq
- D) Saygacı dəyişmək
- E) Vergini artırmaq

Cavab: B) Enerji itkilərini müəyyən etmək və səmərəlilik imkanlarını tapmaq

71. 'Offshore' külək enerjisi nə deməkdir?

- A) Dağda tikilən stansiyalar
- B) Dənizdə (sahildən uzaqda) quraşdırılan külək turbinləri
- C) Şəhər mərkəzində
- D) Kənddə
- E) Yeraltı

Cavab: B) Dənizdə (sahildən uzaqda) quraşdırılan külək turbinləri

72. İstilik nasosları (Heat Pumps) necə işləyir?

- A) Qaz yandırır
- B) Elektrikdən istifadə edərək istiliyi bir yerdən digərinə (məs. çöldən evə) köçürür
- C) Kömür yandırır
- D) Su qaynadır
- E) Günəşdən enerji alır

Cavab: B) Elektrikdən istifadə edərək istiliyi bir yerdən digərinə (məs. çöldən evə) köçürür

73. 'Smart Meter' (Ağıllı Saygac) nədir?

- A) Yalnız enerji ölçən cihaz
- B) Enerji istifadəsini real vaxtda ölçən və mərkəzə məlumat ötürən rəqəmsal cihaz
- C) Su saygacı
- D) Qaz saygacı
- E) Adı saygac

Cavab: B) Enerji istifadəsini real vaxtda ölçən və mərkəzə məlumat ötürən rəqəmsal cihaz

74. Enerji sektorunda 'dekarbonizasiya' nə deməkdir?

- A) Karbonu artırmaq
- B) Enerji istehsalında karbon emissiyalarını (CO₂) azaltmaq və sıfıra endirmək
- C) Kömürü rəngləmək
- D) Meşələri qırmaq
- E) Avtomobiləri qadağan etmək

Cavab: B) Enerji istehsalında karbon emissiyalarını (CO₂) azaltmaq və sıfıra endirmək

75. 'Enerji yoxsulluğu' nədir?

- A) Pulun olmaması
- B) Müasir enerji xidmətlərinə (elektrik, təmiz bişirmə imkanı) çıxışın olmaması
- C) Neftin bitməsi
- D) Qazın kəsilməsi
- E) Telefonun sönməsi

Cavab: B) Müasir enerji xidmətlərinə (elektrik, təmiz bişirmə imkanı) çıxışın olmaması

76. 'Dəqiq əkinçilik' (Precision Agriculture) hansı texnologiyalara əsaslanır?

- A) Əl əməyi
- B) GPS, sensorlar, dronlar və data analitikası
- C) Ənənəvi suvarma
- D) Təqvimə baxmaq
- E) Ulduz fali

Cavab: B) GPS, sensorlar, dronlar və data analitikası

77. Torpaqların 'konsolidasiyası' nədir?

- A) Torpaqların bölünməsi
- B) Kiçik və pərakəndə torpaq sahələrinin birləşdirilərək səmərəli idarə edilməsi
- C) Torpağın satılması
- D) Torpağın yuyulması
- E) Meşələrin salınması

Cavab: B) Kiçik və pərakəndə torpaq sahələrinin birləşdirilərək səmərəli idarə edilməsi

78. 'Monokultura' əkini torpağa necə təsir edir?

- A) Torpağı zənginləşdirir
- B) Torpağın qida maddələrini tükəndirir və xəstəliklərə həssaslığı artırır
- C) Suya qənaət edir
- D) Məhsuldarlığı həmişə artırır
- E) Heç bir təsiri yoxdur

Cavab: B) Torpağın qida maddələrini tükəndirir və xəstəliklərə həssaslığı artırır

79. İnteqrasiya olunmuş zərərvericilərə qarşı mübarizə (IPM) nədir?

- A) Yalnız kimyəvi dərmanlar
- B) Bioloji, fiziki və kimyəvi metodların kombinasiyası
- C) Sahəni yandırmaq
- D) Zərərvericiləri saxlamaq
- E) Bitkini sulamamaq

Cavab: B) Bioloji, fiziki və kimyəvi metodların kombinasiyası

80. Torpaq eroziyasının qarşısını almaq üçün hansı üsul istifadə olunur?

- A) Meşələri qırmaq
- B) Ağac və kol zolaqları (meşə zolaqları) salmaq
- C) Yamacda şaqulü şumlama
- D) Torpağı boş qoymaq
- E) Mal-qaranı çox otarmaq

Cavab: B) Ağac və kol zolaqları (meşə zolaqları) salmaq

81. 'Şoranlaşma'nın əsas səbəbi nədir?

- A) Yağışın çox yağması
- B) Düzgün olmayan suvarma və drenajın pis olması
- C) Gübrənin az olması
- D) Toxumun keyfiyyətsiz olması
- E) Külək

Cavab: B) Düzgün olmayan suvarma və drenajın pis olması

82. Üzvi (orqanik) kənd təsərrüfatının əsas şərti nədir?

- A) Çoxlu gübrə vermək
- B) Sintetik kimyəvi maddələrdən (pestisid, gübrə) və GDO-dan imtina etmək
- C) Yalnız gecə işləmək
- D) Maşın istifadə etməmək
- E) Məhsulu baha satmaq

Cavab: B) Sintetik kimyəvi maddələrdən (pestisid, gübrə) və GDO-dan imtina etmək

83. Aqro-meşəbəliyyə (Agroforestry) nədir?

- A) Meşədə ev tikmək
- B) Kənd təsərrüfatı bitkiləri və heyvanların ağaclarla birgə yetişdirilməsi
- C) Meşəni qırmaq
- D) Odun doğramaq
- E) Park salmaq

Cavab: B) Kənd təsərrüfatı bitkiləri və heyvanların ağaclarla birgə yetişdirilməsi

84. Torpaq deqradasiyasının əsas növləri hansılardır?

- A) Yalnız isinmə
- B) Eroziya, şoranlaşma, kimyəvi çirkənmə, sıxılma
- C) Rənginin dəyişməsi
- D) Qiymətinin düşməsi
- E) Yalnız su basması

Cavab: B) Eroziya, şoranlaşma, kimyəvi çirkənmə, sıxılma

85. Damcı suvarma sisteminin üstünlüyü nədir?

- A) Çox su sərf edir
- B) Suya qənaət edir və suyu birbaşa bitkinin kökünə çatdırır
- C) Ucuzdur
- D) Asan quraşdırılır
- E) Yarpaqları yuyur

Cavab: B) Suya qənaət edir və suyu birbaşa bitkinin kökünə çatdırır

86. Pestisidlərin həddindən artıq istifadəsi nəyə səbəb olur?

- A) Məhsulun artmasına (həmişə)
- B) Torpağın və suyun çirkənməsinə, biomüxtəlifliyin azalmasına
- C) Torpağın rənginin açılmasına
- D) Yağışın yağmasına
- E) Günəşin çıxmamasına

Cavab: B) Torpağın və suyun çirkənməsinə, biomüxtəlifliyin azalmasına

87. Torpaqdakı 'humus' nədir?

- A) Daş
- B) Üzvi maddələrin parçalanmasından yaranan münbət qat
- C) Qum
- D) Gil
- E) Su

Cavab: B) Üzvi maddələrin parçalanmasından yaranan münbət qat

88. 'Sıfır becərmə' (No-till) texnologiyası nədir?

- A) Torpağı heç əkməmək
- B) Torpağı şumlamadan, birbaşa səpin aparmaq (eroziyanı azaldır)
- C) Əl ilə əkmək
- D) Traktorla əkmək
- E) Yalnız suvarmaq

Cavab: B) Torpağı şumlamadan, birbaşa səpin aparmaq (eroziyanı azaldır)

89. Kənd təsərrüfatı istixana qazlarına necə töhfə verir?

- A) Vermir
- B) Metan (heyvandarlıq), azot oksidi (gübrələr) və CO2 (texnika) emissiyaları ilə
- C) Oksigen buraxaraq
- D) Suyu buxarlandıraraq
- E) Kölğə salaraq

Cavab: B) Metan (heyvandarlıq), azot oksidi (gübrələr) və CO2 (texnika) emissiyaları ilə

90. Ərzaq təhlükəsizliyi (Food Security) nə deməkdir?

- A) Yeməyi soyuducuda saxlamaq
- B) Bütün insanların hər zaman kifayət qədər, təhlükəsiz və qidalandırıcı ərzağa çıxışının olması
- C) Çoxlu market açmaq
- D) Yeməyi qıfillamaq
- E) Yalnız yerli mal yemək

Cavab: B) Bütün insanların hər zaman kifayət qədər, təhlükəsiz və qidalandırıcı ərzağa çıxışının olması

91. Ağılı Şəbəkələrdə (Smart Grid) 'Tələbə Cavab' (Demand Response) nədir?

- A) Şikayətə cavab
- B) Pik saatlarda istehlaki azaltmaq üçün istehlakçılara siqnal/qiymət göndərilməsi
- C) Elektriqi kəsmək
- D) Saygacı oxumaq
- E) Kabel çəkmək

Cavab: B) Pik saatlarda istehlaki azaltmaq üçün istehlakçılara siqnal/qiymət göndərilməsi

92. AMI (Advanced Metering Infrastructure) nədir?

- A) Su borusu
- B) İkitərəfli rabitəyə malik ağıllı saygacalar sistemi
- C) Internet kabeli
- D) Yol hərəkəti qaydası
- E) Bank sistemi

Cavab: B) İkitərəfli rabitəyə malik ağıllı saygacalar sistemi

93. Smart Grid-də 'özünü bərpa' (self-healing) xüsusiyyəti nədir?

- A) Kabelin birləşməsi
- B) Qəzani avtomatik aşkarlayıb izolyasiya etmək və enerjini bərpa etmək
- C) İşçilərin təmiri
- D) Kompüterin sönməsi
- E) Saygacın sıfırlanması

Cavab: B) Qəzani avtomatik aşkarlayıb izolyasiya etmək və enerjini bərpa etmək

94. Şəbəkənin kibertəhlükəsizliyində 'şifrləmə' nə üçün lazımdır?

- A) Sürəti artırmaq
- B) Məlumatların məxfiliyini qorumaq və müdaxiləni əngəlləmək
- C) Yaddaşı təmizləmək
- D) Virus yazmaq
- E) İnterneti kəsmək

Cavab: B) Məlumatların məxfiliyini qorumaq və müdaxiləni əngəlləmək

95. 'Virtual Elektrik Stansiyası' (VPP) nədir?

- A) Oyun
- B) Paylanmış enerji resurslarının vahid mərkəzdən idarə olunan şəbəkəsi
- C) Xeyali stansiya
- D) Server otağı
- E) Yalnız sənədlərdə olan

Cavab: B) Paylanmış enerji resurslarının vahid mərkəzdən idarə olunan şəbəkəsi

96. IoT (Əşyaların Interneti) ağıllı şəhərlərdə nə edir?

- A) Oyun oynayır
- B) Cihazların bir-biri ilə əlaqə saxlayaraq məlumat toplaması və idarə olunmasını təmin edir
- C) Yalnız telefonları birləşdirir
- D) Heç nə
- E) İşığı söndürür

Cavab: B) Cihazların bir-biri ilə əlaqə saxlayaraq məlumat toplaması və idarə olunmasını təmin edir

97. Ağıllı nəqliyyat sistemlərinin əsas məqsədi nədir?

- A) Avtomobiləri satmaq
- B) Trafiki optimallaşdırmaq, tixacları və emissiyaları azaltmaq
- C) Yolları bağlamaq
- D) Sürəti artırmaq
- E) Piyadaları cərimələmək

Cavab: B) Trafiki optimallaşdırmaq, tixacları və emissiyaları azaltmaq

98. 'Big Data' (Böyük Məlumat) şəhər idarəetməsində necə istifadə olunur?

- A) Saxlamaq üçün
- B) Qərarların qəbulu və xidmətlərin yaxşılaşdırılması üçün analitika aparmaqla
- C) Satmaq üçün
- D) Silmək üçün
- E) Gizlətmək üçün

Cavab: B) Qərarların qəbulu və xidmətlərin yaxşılaşdırılması üçün analitika aparmaqla

99. 5G texnologiyasının ağıllı şəhərlər üçün önəmi nədir?

- A) Zərərlidir
- B) Yüksək sürətli və az gecikməli məlumat ötürülməsini təmin edir (IoT üçün vacibdir)
- C) Yalnız telefonla danışmaq üçün
- D) Bahalıdır
- E) Önəmi yoxdur

Cavab: B) Yüksək sürətli və az gecikməli məlumat ötürülməsini təmin edir (IoT üçün vacibdir)

100. Ağıllı işıqlandırma sistemləri necə qənaət edir?

- A) Sönmür
- B) Hərəkət sensorları və ya vaxt cədvəli ilə işığı tənzimləyir
- C) Daha parlaq yanır
- D) Lampa istifadə etmir
- E) Gündüz yanır

Cavab: B) Hərəkət sensorları və ya vaxt cədvəli ilə işığı tənzimləyir

101. SCADA sistemi nədir?

- A) Mühasibat programı
- B) Sənaye proseslərinə nəzarət və məlumat toplama sistemi
- C) Oyun konsolu
- D) Ağıllı telefon
- E) Peyk

Cavab: B) Sənaye proseslərinə nəzarət və məlumat toplama sistemi

102. Elektrikli avtomobilərin V2G (Vehicle-to-Grid) texnologiyası nədir?

- A) Maşını şarj etmək
- B) Avtomobil batareyasındaki enerjinin şəbəkəyə geri ötürülməsi
- C) Maşını yumaq
- D) Sürətli sürmək
- E) Simsiz şarj

Cavab: B) Avtomobil batareyasındaki enerjinin şəbəkəyə geri ötürülməsi

103. Ağıllı binalarda (Smart Buildings) sensorlar nəyi ölçür?

- A) Yalnız temperaturu
- B) Temperatur, işıq, hava keyfiyyəti və hərəkəti
- C) Binanın hündürlüyünü
- D) İşçilərin yaşıını
- E) Suyun dadını

Cavab: B) Temperatur, işıq, hava keyfiyyəti və hərəkəti

104. Rəqəmsal əkiz (Digital Twin) nədir?

- A) İnsan klonu
- B) Fiziki obyektin və ya sistemin (məs. şəhərin) virtual modeli
- C) Video oyun
- D) Sosial şəbəkə profili
- E) Robot

Cavab: B) Fiziki obyektin və ya sistemin (məs. şəhərin) virtual modeli

105. Blokçeyn texnologiyası enerjidə necə istifadə oluna bilər?

- A) Yalnız Bitcoin üçün
- B) Mərkəzləşdirilməmiş enerji ticarəti (P2P) və şəffaflıq üçün
- C) Enerjini saxlamaq üçün
- D) Kabel əvəzi
- E) İstifadə olunmur

Cavab: B) Mərkəzləşdirilməmiş enerji ticarəti (P2P) və şəffaflıq üçün

106. Mikromobillik vasitəsi hansıdır?

- A) Avtobus
- B) Elektrikli skuter
- C) Yük maşını
- D) Təyyarə
- E) Gəmi

Cavab: B) Elektrikli skuter

107. Ağıllı tullantı idarəetməsi necə işləyir?

- A) Zibilləri yandırır
- B) Konteynerlərdəki sensorlar doluluq səviyyəsini xəbər verir, marşrut optimallaşdırılır
- C) Zibilləri gizlədir
- D) Əl ilə yığır
- E) Zibili dənizə atır

Cavab: B) Konteynerlərdəki sensorlar doluluq səviyyəsini xəbər verir, marşrut optimallaşdırılır

108. Ağıllı su idarəetməsi (Smart Water) nəyə kömək edir?

- A) Suyu rəngləməyə
- B) Sızmaların aşkarlanması və su sərfiyatının izlənməsinə
- C) Suyun qiymətini artırmağa
- D) Balıq tutmağa
- E) Yağış yaqdırmağa

Cavab: B) Sızmaların aşkarlanması və su sərfiyatının izlənməsinə

109. 'Ağıllı Parkinq' sistemi nədir?

- A) Maşınları pulsuz saxlamaq
- B) Sensorlar vasitəsilə boş yerləri tapmaq və sürücünü yönləndirmək
- C) Maşınları yumaq
- D) Parkinqi bağlamaq
- E) Yol polisi

Cavab: B) Sensorlar vasitəsilə boş yerləri tapmaq və sürücünü yönləndirmək

110. E-hökumət (E-government) nədir?

- A) Robot prezident
- B) Dövlət xidmətlərinin rəqəmsal platformalar üzərindən göstərilməsi
- C) Internet mağaza
- D) Sosial şəbəkə
- E) Kompüter oyunu

Cavab: B) Dövlət xidmətlərinin rəqəmsal platformalar üzərindən göstərilməsi

111. Greenwashing-in qarşısını almaq üçün ən yaxşı üsul hansıdır?

- A) Reklamı artırmaq
- B) Şəffaflıq, dəqiq məlumatlar və müstəqil audit
- C) Məlumatı gizlətmək
- D) Loqonu yaşıl etmək
- E) Heç nə etməmək

Cavab: B) Şəffaflıq, dəqiq məlumatlar və müstəqil audit

112. IFRS S1 standartı nəyi tələb edir?

- A) Mühasibat balansını
- B) Ümumi davamlılıqla bağlı maliyyə məlumatlarının açıqlanmasını
- C) Vergi hesabatını
- D) İşçilərin siyahısını
- E) Bank hesablarını

Cavab: B) Ümumi davamlılıqla bağlı maliyyə məlumatlarının açıqlanmasını

113. IFRS S2 standartı nəyə aiddir?

- A) Sosial məsələlərə
- B) İqlimlə bağlı risk və imkanların açıqlanmasına
- C) İdarəetməyə
- D) Valyuta məzənnəsinə
- E) Auditə

Cavab: B) İqlimlə bağlı risk və imkanların açıqlanmasına

114. ESG reytinqlərindəki əsas problem nədir?

- A) Çox dəqiqdır
- B) Agentliklər arasında metodoloji fərqlər və uyğunsuzluqlar
- C) Hər kəs eyni bali alır
- D) Çox ucuzdur
- E) Heç kim istifadə etmir

Cavab: B) Agentliklər arasında metodoloji fərqlər və uyğunsuzluqlar

115. Şirkətin 'karbon neytral' olduğunu iddia etməsi, amma emissiyaları azaltmaması nədir?

- A) Uğur
- B) Greenwashing
- C) İnnovasiya
- D) CSR
- E) ESG

Cavab: B) Greenwashing

116. 'Dairəvi İqtisadiyyat'da (Circular Economy) məhsulun sonu necə olmalıdır?

- A) Zibilxana
- B) Təkrar emal və ya yenidən istifadə (dövrəyə qayıdış)
- C) Yandırma
- D) Okeana atılma
- E) Unudulma

Cavab: B) Təkrar emal və ya yenidən istifadə (dövrəyə qayıdış)

117. 'Lineer (Xətti) İqtisadiyyat'ın modeli necədir?

- A) Dairəvi
- B) Götür-Hazırla-At
- C) Təkrar emal
- D) Qənaətli
- E) Ekoloji

Cavab: B) Götür-Hazırla-At

118. Sosial investisiyanın (Social Investment) xeyriyyəcilikdən fərqi nədir?

- A) Fərqi yoxdur
- B) Sosial investisiya uzunmüddətli və strateji təsir yaratmayı hədəfləyir
- C) Xeyriyyəcilik pulsuzdur
- D) Investisiya borcdur
- E) Xeyriyyəcilik vergi vermir

Cavab: B) Sosial investisiya uzunmüddətli və strateji təsir yaratmayı hədəfləyir

119. 'Korporativ Vətəndaşlıq' (Corporate Citizenship) nə deməkdir?

- A) Şirkətin pasportu var
- B) Şirkətin cəmiyyətdəki hüquq və vəzifələrini dərk edərək məsuliyyətli davranışması
- C) Şirkətin vergi verməməsi
- D) Şirkətin siyasi partiyaya qoşulması
- E) İşçilərə vətəndaşlıq vermək

Cavab: B) Şirkətin cəmiyyətdəki hüquq və vəzifələrini dərk edərək məsuliyyətli davranışması

120. Hansı göstərici iqtisadi artımı deyil, rıfahı ölçür?

- A) ÜDM
- B) GPI (Həqiqi İnkişaf Göstəricisi)
- C) İnflyasiya
- D) Faiz dərəcəsi
- E) İxrac

Cavab: B) GPI (Həqiqi İnkişaf Göstəricisi)

121. 'Materiality' (Mühümlük) prinsipi ESG hesabatında nəyi ifadə edir?

- A) Materialların qiymətini
- B) Şirkət və paydaşlar üçün ən vacib olan məsələlərin hesabatda əks olunmasını
- C) Kağızın keyfiyyətini
- D) Ofis ləvazimatlarını
- E) Daşınmaz əmlaklı

Cavab: B) Şirkət və paydaşlar üçün ən vacib olan məsələlərin hesabatda əks olunmasını

122. 'Yaşıl İstiqlazlar' (Green Bonds) hansı layihələri maliyyələşdirir?

- A) Neft quyularını
- B) Ekoloji faydası olan layihələri (bərpa olunan enerji, enerji səmərəliliyi)
- C) Kazinoları
- D) Silah istehsalını
- E) Tütün sənayesini

Cavab: B) Ekoloji faydası olan layihələri (bərpa olunan enerji, enerji səmərəliliyi)

123. 'Təchizat Zəncirində Davamlılıq' niyə vacibdir?

- A) Vacib deyil
- B) Çünkü şirkətin ekoloji və sosial izinin böyük hissəsi təchizat zəncirində yaranır
- C) Ucuz mal almaq üçün
- D) Təchizatçıları sıxışdırmaq üçün
- E) Yalnız reklam üçün

Cavab: B) Çünkü şirkətin ekoloji və sosial izinin böyük hissəsi təchizat zəncirində yaranır

124. ISO 14001 standartı nə ilə bağlıdır?

- A) Keyfiyyət idarəetməsi
- B) Ətraf mühit idarəetmə sistemləri
- C) İnformasiya təhlükəsizliyi
- D) Qida təhlükəsizliyi
- E) Əməyin mühafizəsi

Cavab: B) Ətraf mühit idarəetmə sistemləri

125. 'Davamlı Satınalma' (Sustainable Procurement) nədir?

- A) Ən ucuz malı almaq
- B) Satınalma qərarlarında ekoloji və sosial faktorları nəzərə almaq
- C) Hər şeyi xaricdən almaq
- D) Hər şeyi yerli almaq
- E) Heç nə almamaq

Cavab: B) Satınalma qərarlarında ekoloji və sosial faktorları nəzərə almaq

126. Korporativ idarəetmədə (G - Governance) 'diversifikasiya' (müxtəliflik) nəyi ifadə edir?

- A) Çoxlu məhsul istehsal etməyi
- B) İdarə heyətində müxtəlif cins, irq və təcrübəyə malik insanların olmasını
- C) Pulları müxtəlif banklara qoymağı
- D) Fərqli ölkələrdə ofis açmağı
- E) Rəqibləri almağı

Cavab: B) İdarə heyətində müxtəlif cins, irq və təcrübəyə malik insanların olmasını

127. Şirkətin 'Sosial Lisenziyası' (Social License to Operate) nədir?

- A) Rəsmi sənəd
- B) Cəmiyyətin və yerli icmanın şirkətin fəaliyyətini qəbul etməsi və təsdiqləməsi
- C) Sürüclülük vəsiqəsi
- D) Tikinti icazəsi
- E) Ticarət markası

Cavab: B) Cəmiyyətin və yerli icmanın şirkətin fəaliyyətini qəbul etməsi və təsdiqləməsi

128. 'Karbon Ofset' (Carbon Offset) nədir?

- A) Karbonu silmək
- B) Öz emissiyalarını kompensasiya etmək üçün başqa yerdə (məs. ağac əkməklə) emissiyani azaldan layihəyə pu
- C) Karbonu artırmaq
- D) Karbonu rəngləmək
- E) Karbonu gizlətmək

Cavab: B) Öz emissiyalarını kompensasiya etmək üçün başqa yerdə (məs. ağac əkməklə) emissiyani azaldan layihəyə pu

129. Hansı sənaye 'Dairəvi İqtisadiyyat'a keçidə daha çox çətinlik çəkir?

- A) Program təminatı
- B) Sürətli Moda (Fast Fashion) və Tekstil
- C) Təhsil
- D) Bankçılıq
- E) Məsləhət xidmətləri

Cavab: B) Sürətli Moda (Fast Fashion) və Tekstil

130. 'Paylaşılan Dəyər' (Creating Shared Value - CSV) konsepsiyası nədir?

- A) Mənfəəti bölüşmək
- B) Biznesin rəqabət qabiliyyətini artırarkən eyni zamanda cəmiyyətin iqtisadi və sosial şəraitini yaxşılaşdırmaq
- C) Səhmləri satmaq
- D) Xeyriyyəcilik etmək
- E) Vergi vermək

Cavab: B) Biznesin rəqabət qabiliyyətini artırarkən eyni zamanda cəmiyyətin iqtisadi və sosial şəraitini yaxşılaşdırmaq

131. Azərbaycanın 'Milli Prioritetlər 2030' sənədindəki 5-ci prioritet nədir?

- A) Güclü ordu
- B) Təmiz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsi
- C) Kosmik sənaye
- D) Neft istehsalı
- E) Turizm mərkəzi

Cavab: B) Təmiz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsi

132. Azərbaycanda 'Dayanıqlı inkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurası' nə vaxt yaradılıb?

- A) 2000
- B) 2016
- C) 2020
- D) 1995
- E) 2010

Cavab: B) 2016

133. Azərbaycan BMT-yə neçə dəfə Könüllü Milli Hesabat (VNR) təqdim edib (2024-cü ilə qədər)?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) Heç təqdim etməyib

Cavab: D) 4

134. 'ASAN Xidmət' dayanıqlı inkişafın hansı prinsipinə ən çox xidmət edir?

- A) Ekoloji qorunma
- B) Şəffaf, səmərəli və əlçatan dövlət xidmətləri (İdarəetmə/Sosial)
- C) Kənd təsərrüfatı
- D) Sənaye istehsalı
- E) Hərbi güc

Cavab: B) Şəffaf, səmərəli və əlçatan dövlət xidmətləri (İdarəetmə/Sosial)

135. Qarabağda 'Ağıllı Kənd' (Smart Village) layihəsi ilk dəfə harada tətbiq olunub?

- A) Şuşa
- B) Ağalı (Zəngilan)
- C) Laçın
- D) Kəlbəcər
- E) Ağdam

Cavab: B) Ağalı (Zəngilan)

136. Azərbaycanın 2030-cu ilə qədər istixana qazı emissiyalarını azaltma hədəfi (baza ili 1990) nə qədərdir?

- A) 10%
- B) 20%
- C) 35-40%
- D) 50%
- E) 100%

Cavab: C) 35-40%

137. 'Xəzər Dənizinin Ekoloji Mühitinin Mühafizəsi haqqında Çərçivə Konvensiyası' necə adlanır?

- A) Bakı Konvensiyası
- B) Tehran Konvensiyası
- C) Moskva Konvensiyası
- D) Paris Konvensiyası
- E) Həştərxan Konvensiyası

Cavab: B) Tehran Konvensiyası

138. Azərbaycanda alternativ enerji (günəş, külək) potensialı ən yüksək olan ərazilər hansılardır?

- A) Yalnız meşələr
- B) Abşeron yarımadası, Xəzər dənizi akvatoriyası, Naxçıvan və Qarabağ
- C) Yalnız Lənkəran
- D) Yalnız Şəki
- E) Yalnız Quba

Cavab: B) Abşeron yarımadası, Xəzər dənizi akvatoriyası, Naxçıvan və Qarabağ

139. 'Böyük Qayıdış' programı çərçivəsində əsas ekoloji yanaşma nədir?

- A) Əraziləri asfaltlamaq
- B) 'Yaşıl Enerji Zonası' konsepsiyası və ağıllı texnologiyaların tətbiqi
- C) Kömür stansiyaları tikmək
- D) Meşələri qırmaq
- E) Köhnə sovet infrastrukturunu bərpa etmək

Cavab: B) 'Yaşıl Enerji Zonası' konsepsiyası və ağıllı texnologiyaların tətbiqi

140. Azərbaycanda 'Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi' (AQTA) nə vaxt yaradılıb?

- A) 1991
- B) 2005
- C) 2017
- D) 2023
- E) 2000

Cavab: C) 2017

141. 'SOCAR'ın dayanıqlı inkişaf strategiyasında əsas hədəf nədir?

- A) Yalnız neft satmaq
- B) 'Net Zero' (Sıfır Karbon) hədəfinə çatmaq və aşağı karbonlu biznesə transformasiya
- C) Kömür çıxarmaq
- D) İşçiləri azaltmaq
- E) Heç bir hədəf yoxdur

Cavab: B) 'Net Zero' (Sıfır Karbon) hədəfinə çatmaq və aşağı karbonlu biznesə transformasiya

142. Azərbaycanda 'Təmiz Şəhər' layihəsi hansı tullantı idarəetmə zavodunu idarə edir?

- A) Sumqayıt Kimya Zavodu
- B) Balaxanı Bərk Məişət Tullantılarının Yandırılması Zavodu
- C) Neft Emalı Zavodu
- D) Sement Zavodu
- E) Duz Zavodu

Cavab: B) Balaxanı Bərk Məişət Tullantılarının Yandırılması Zavodu

143. 'Dayanıqlı inkişaf Məqsədləri' üzrə Azərbaycanın qlobal reytingdəki mövqeyi (2023-24) təxminən necədir?

- A) Sonuncu yerlərdə
- B) Orta mövqedə (təxminən 50-60-cı yerlər)
- C) İlk onluqda
- D) Məlumat yoxdur
- E) 100-dən sonra

Cavab: B) Orta mövqedə (təxminən 50-60-cı yerlər)

144. 'Xudafərin' və 'Qız Qalası' su elektrik stansiyaları hansı çay üzərindədir?

- A) Kür
- B) Araz
- C) Samur
- D) Tərtər
- E) Gəncəçay

Cavab: B) Araz

145. Azərbaycanda qəbul edilmiş 'AZS IWA 48:2024' standartının əsas məqsədi nədir?

- A) Yolları təmir etmək
- B) Müəssisələrdə ESG prinsiplərinin tətbiqinə dair çərçivə yaratmaq
- C) Vergiləri artırmaq
- D) Turizmi inkişaf etdirmək
- E) İdmanı dəstəkləmək

Cavab: B) Müəssisələrdə ESG prinsiplərinin tətbiqinə dair çərçivə yaratmaq

146. Azərbaycanın 2024-cü ildə ev sahibliyi etdiyi qlobal tədbir hansıdır?

- A) Eurovizion
- B) Formula 1 (yalnız)
- C) COP29
- D) Dünya Kuboku
- E) Olimpiada

Cavab: C) COP29

147. 'Yaşıl Dünya Naminə Həmrəylik İli' Azərbaycanda hansı il elan edilib?

- A) 2020
- B) 2023
- C) 2024
- D) 2025
- E) 2030

Cavab: C) 2024

148. Azərbaycanda torpaqların şoranlaşmasının əsas səbəbi nədir?

- A) Yağışın azlığı
- B) Səmərəsiz suvarma və drenaj sistemlərinin köhnəlməsi
- C) Gübrə çatışmazlığı
- D) Meşələrin çoxluğu
- E) Külək

Cavab: B) Səmərəsiz suvarma və drenaj sistemlərinin köhnəlməsi

149. KOBİA (Kiçik və Orta Biznesin İnkışafı Agentliyi) dayanıqlı inkışafa necə dəstək verir?

- A) Yalnız böyük şirkətlərə kömək edir
- B) Yaşıl KOB-ları təşviq edir və sahibkarlara dəstək verir
- C) Vergi yığır
- D) Kredit verir (birbaşa bank kimi)
- E) Heç bir dəstək vermır

Cavab: B) Yaşıl KOB-ları təşviq edir və sahibkarlara dəstək verir

150. 'Zəngəzur Dəhlizi'nin regionun dayanıqlı inkışafına potensial təsiri nədir?

- A) Təsiri yoxdur
- B) Nəqliyyat və logistika əlaqələrini bərpa edərək iqtisadi inkışafı və ticarəti sürətləndirmək
- C) Ekologiyani pozmaq
- D) Yalnız sərnişin daşımaq
- E) Turizmi azaltmaq

Cavab: B) Nəqliyyat və logistika əlaqələrini bərpa edərək iqtisadi inkışafı və ticarəti sürətləndirmək

151. 'Planetary Boundaries' (Planetar Sərhədlər) konsepsiyası nəyi izah edir?

- A) Ölkə sərhədlərini
- B) İnsan fəaliyyətinin Yerin sistemlərinə təhlükəsiz təsir hədlərini (məs. iqlim, biomüxtəliflik)
- C) Kosmos sərhədlərini
- D) Şəhər sərhədlərini
- E) İqtisadi sərhədləri

Cavab: B) İnsan fəaliyyətinin Yerin sistemlərinə təhlükəsiz təsir hədlərini (məs. iqlim, biomüxtəliflik)

152. Hansı SDG (Dayanıqlı İnkışaf Məqsədi) gender bərabərliyinə həsr olunub?

- A) SDG 1
- B) SDG 3
- C) SDG 5
- D) SDG 10
- E) SDG 13

Cavab: C) SDG 5

153. 'Urbanizasiya' prosesi nədir?

- A) Kəndlərin boşalması və əhalinin şəhərlərə toplanması
- B) Şəhərlərin dağıılması
- C) Əhalinin kəndə qayıtması
- D) Meşələrin salınması
- E) Yolların tikilməsi

Cavab: A) Kəndlərin boşalması və əhalinin şəhərlərə toplanması

154. 'Dayanıqlı turizm' nəyi nəzərdə tutur?

- A) Yalnız otellərdə qalmaq
- B) Ətraf mühitə və yerli mədəniyyətə zərər vermədən, iqtisadi fayda gətirən turizm
- C) Çox pul xərcləmək
- D) Yalnız təyyarə ilə səyahət
- E) Turizmi qadağan etmək

Cavab: B) Ətraf mühitə və yerli mədəniyyətə zərər vermədən, iqtisadi fayda gətirən turizm

155. 'Fair Trade' (Ədalətli Ticarət) hərəkatının məqsədi nədir?

- A) Malları ucuz satmaq
- B) İnkişaf etməkdə olan ölkələrdəki istehsalçılara ədalətli qiymət və iş şəraiti təmin etmək
- C) Ticarəti dayandırmaq
- D) Yalnız zənginlərlə ticarət etmək
- E) Gömrük rüsumlarını artırmaq

Cavab: B) İnkişaf etməkdə olan ölkələrdəki istehsalçılara ədalətli qiymət və iş şəraiti təmin etmək

156. 'Microplastics' (Mikroplastiklər) nədir?

- A) Kiçik oyuncaqlar
- B) Ölçüsü 5 mm-dən kiçik olan və ətraf mühiti çirkləndirən plastik hissəciklər
- C) Kompüter hissələri
- D) Yeni material
- E) Qida növü

Cavab: B) Ölçüsü 5 mm-dən kiçik olan və ətraf mühiti çirkləndirən plastik hissəciklər

157. 'Ozon qatının' əsas funksiyası nədir?

- A) Dünyani isitmək
- B) Yeri zərərli ultrabənövşəyi (UV) şüalardan qorumaq
- C) Yağış yağıdırmaq
- D) Havanı təmizləmək
- E) Oksigen istehsal etmək

Cavab: B) Yeri zərərli ultrabənövşəyi (UV) şüalardan qorumaq

158. Ozon qatını dağıdan əsas maddələr hansılardır?

- A) CO₂
- B) CFC-lər (Xloroflorokarbonlar)
- C) Su buxarı
- D) Metan
- E) Oksigen

Cavab: B) CFC-lər (Xloroflorokarbonlar)

159. 'Urban Mining' (Şəhər Mədənçiliyi) nədir?

- A) Şəhərdə qızıl axtarmaq
- B) Elektron tullantılardan (e-waste) qiymətli metalların və materialların bərpası
- C) Metro tikintisi
- D) Kömür şaxtası
- E) Park salmaq

Cavab: B) Elektron tullantılardan (e-waste) qiymətli metalların və materialların bərpası

160. 'Səhralaşma'ya qarşı mübarizə aparan BMT konvensiyası hansıdır?

- A) UNFCCC
- B) UNCCD
- C) UNCBD
- D) UNESCO
- E) UNICEF

Cavab: B) UNCCD

161. 'Biomimikriya' (Biomimicry) nədir?

- A) Heyvanları təqliğ etmək
- B) Təbiətdəki dizayn və prosesləri öyrənərək insan problemlərini həll etmək üçün innovasiyalar yaratmaq
- C) Biologiya dərsi
- D) Robot düzəltmək
- E) Meşədə yaşamaq

Cavab: B) Təbiətdəki dizayn və prosesləri öyrənərək insan problemlərini həll etmək üçün innovasiya

162. 'Life Cycle Assessment' (Həyat Dövrünün Qiymətləndirilməsi - LCA) nədir?

- A) İnsanın ömrünü ölçmək
- B) Məhsulun xammaldan tullantıya qədər bütün mərhələlərində ətraf mühitə təsirini qiymətləndirmək
- C) Şirkətin yaşıni hesablamaq
- D) Bioloji dövran
- E) Məhsulun qiymətini hesablamaq

Cavab: B) Məhsulun xammaldan tullantıya qədər bütün mərhələlərində ətraf mühitə təsirini qiymətləndirmək

163. 'Sosial Sahibkarlıq' (Social Entrepreneurship) nədir?

- A) Yalnız pul qazanmaq
- B) Sosial, mədəni və ya ekoloji problemləri həll etmək məqsədi daşıyan biznes fəaliyyəti
- C) Dövlət işi
- D) Könüllülük
- E) Xeyriyyə cəmiyyəti

Cavab: B) Sosial, mədəni və ya ekoloji problemləri həll etmək məqsədi daşıyan biznes fəaliyyəti

164. 'Sharing Economy' (Paylaşım İqtisadiyyatı) nümunəsi hansıdır?

- A) Avtomobil zavodu
- B) Uber, Airbnb kimi platformalar
- C) Supermarket
- D) Bank
- E) Məktəb

Cavab: B) Uber, Airbnb kimi platformalar

165. 'Dayanıqlı inkişaf' anlayışı hansı hesabatla məşhurlaşdı?

- A) Stern Hesabatı
- B) Brundtland Hesabatı (1987)
- C) Roma Klubu Hesabatı
- D) IPCC Hesabatı
- E) BMT Nizamnaməsi

Cavab: B) Brundtland Hesabatı (1987)

166. İqlim dəyişikliyinə qarşı 'Adaptasiya' nədir?

- A) Emissiyaları azaltmaq
- B) Dəyişən iqlim şəraitinə (məs. istiləşmə, daşqın) uyğunlaşmaq üçün tədbirlər görmək
- C) İqlimi dəyişmək
- D) Heç nə etməmək
- E) Kosmosa uçmaq

Cavab: B) Dəyişən iqlim şəraitinə (məs. istiləşmə, daşqın) uyğunlaşmaq üçün tədbirlər görmək

167. 'Mavi İqtisadiyyat' (Blue Economy) nə ilə bağlıdır?

- A) Səma ilə
- B) Okean və su resurslarının dayanıqlı istifadəsi ilə
- C) Gök rəngli mallarla
- D) Kosmosla
- E) Neftlə

Cavab: B) Okean və su resurslarının dayanıqlı istifadəsi ilə

168. 'Degrowth' (Kiçilmə) nəzəriyyəsi nəyi müdafiə edir?

- A) İqtisadiyyatı məhv etməyi
- B) Sonsuz iqtisadi artımın mümkün olmadığını və rifahın artım olmadan da təmin edilməsini
- C) Əhalini azaltmağı
- D) Texnologiyadan imtina etməyi
- E) Kasıbılığı

Cavab: B) Sonsuz iqtisadi artımın mümkün olmadığını və rifahın artım olmadan da təmin edilməsini

169. Hansı sektor qlobal su istehlakının ən böyük hissəsini (təxminən 70%) təşkil edir?

- A) Sənaye
- B) Məişət
- C) Kənd təsərrüfatı
- D) Energetika
- E) Turizm

Cavab: C) Kənd təsərrüfatı

170. 'Ekoloji borc günü' (Earth Overshoot Day) nədir?

- A) Banka borc günü
- B) İnsanlığın illik resurs limitini tüketdiyi tarix
- C) Bayram günü
- D) Seçki günü
- E) Maaş günü

Cavab: B) İnsanlığın illik resurs limitini tüketdiyi tarix

171. 'Gender-həssas' yanaşma dayanıqlı inkişafda niyə vacibdir?

- A) Qadınların xüsusi ehtiyac və rollarını nəzərə almaq və bərabərliyi təmin etmək üçün
- B) Kişiiləri sıxışdırmaq üçün
- C) Yalnız qadınları işə götürmək üçün
- D) Əhəmiyyəti yoxdur
- E) Debat yaratmaq üçün

Cavab: A) Qadınların xüsusi ehtiyac və rollarını nəzərə almaq və bərabərliyi təmin etmək üçün

172. 'İnküziv Təhsil' nə deməkdir?

- A) Yalnız ağıllı uşaqların oxuması
- B) Əlilliyi olan və ya xüsusi ehtiyaclı uşaqların ümumi təhsil sisteminə integrasiyası
- C) Özəl məktəb
- D) Evdə təhsil
- E) Universitet təhsili

Cavab: B) Əlilliyi olan və ya xüsusi ehtiyaclı uşaqların ümumi təhsil sisteminə integrasiyası

173. 'Bərpa olunan enerji sertifikatları' (REC) nədir?

- A) Diplom
- B) Bir meqavat-saat elektrik enerjisinin bərpa olunan mənbədən istehsal edildiğini təsdiqləyən sənəd
- C) Lisenziya
- D) Qəbz
- E) Sığorta

Cavab: B) Bir meqavat-saat elektrik enerjisinin bərpa olunan mənbədən istehsal edildiğini təsdiqləyən sənəd

174. 'Qida itkisi' (Food Loss) və 'Qida tullantısı' (Food Waste) arasındaki fərq nədir?

- A) Fərq yoxdur
- B) İtki istehsal və təchizat zəncirində (tarladan bazara), tullantı isə istehlakçı mərhələsində (evdə, restoranda) başlayır
- C) İtki evdə olur
- D) Tullantı tarlada olur
- E) Biri bərk, biri mayedir

Cavab: B) İtki istehsal və təchizat zəncirində (tarladan bazara), tullantı isə istehlakçı mərhələsində (evdə, restoranda) başlayır

175. 'Dayanıqlı Moda' (Sustainable Fashion) nəyə qarşıdır?

- A) Gözəl geyinməyə
- B) 'Fast Fashion' (Sürətli moda) və israfçılığa
- C) Pambıq palta lara
- D) Modelyerlərə
- E) Mağazalara

Cavab: B) 'Fast Fashion' (Sürətli moda) və israfçılığa

176. 'Resilience' (Dözümlülük/Dayanıqlılıq) şəhərlər üçün nə deməkdir?

- A) Bərk binalar
- B) Şəhərin şoklara (fəlakət, böhran) tab gətirmək və tez bərpa olunmaq qabiliyyəti
- C) Varlı olmaq
- D) Böyük olmaq
- E) Qədim olmaq

Cavab: B) Şəhərin şoklara (fəlakət, böhran) tab gətirmək və tez bərpa olunmaq qabiliyyəti

177. 'Ekoloji vergi islahatı' nəyi nəzərdə tutur?

- A) Vergiləri artırmaq
- B) Vergi yükünü işçi qüvvəsindən (gəlir vergisi) çırklənməyə və resurs istifadəsinə keçirmək
- C) Vergiləri ləğv etmək
- D) Yalnız şirkətləri vergiylə yükləmək
- E) ƏDV-ni artırmaq

Cavab: B) Vergi yükünü işçi qüvvəsindən (gəlir vergisi) çırklənməyə və resurs istifadəsinə keçirmək

178. 'Qlobal İstiləşmə Potensialı' (GWP) nəyi ölçür?

- A) İstiliyi
- B) Bir qazın atmosferdə istiliyi tutub saxlama qabiliyyətini (CO₂ ilə müqayisədə)
- C) Günəşin istisini
- D) Suyun temperaturunu
- E) Yanğını

Cavab: B) Bir qazın atmosferdə istiliyi tutub saxlama qabiliyyətini (CO₂ ilə müqayisədə)

179. 'İqlim Miqrantları' kimlərdir?

- A) Turistlər
- B) İqlim dəyişikliyinin təsirləri (quraqlıq, dəniz səviyyəsi) səbəbindən yerini dəyişməyə məcbur olan insanlar
- C) Alımlar
- D) İşçilər
- E) Tələbələr

Cavab: B) İqlim dəyişikliyinin təsirləri (quraqlıq, dəniz səviyyəsi) səbəbindən yerini dəyişməyə məcbur olan insanlar

180. 'Kibertəhlükəsizlik' dayanıqlı inkişafda niyə vacibdir?

- A) Oyun oynamaq üçün
- B) Kritik infrastrukturun (enerji, su, nəqliyyat) rəqəmsal hücumlardan qorunması üçün
- C) Interneti sürətləndirmək üçün
- D) Sosial şəbəkə üçün
- E) Vacib deyil

Cavab: B) Kritik infrastrukturun (enerji, su, nəqliyyat) rəqəmsal hücumlardan qorunması üçün

181. '3D çap' texnologiyasının dayanıqlılığı faydası nədir?

- A) Oyuncaq düzəltmək
- B) Tullantını azaltmaq, materiala qənaət etmək və logistika xərclərini minimallaşdırmaq (yerində istehsal)
- C) Bahalıdır
- D) Yavaşdır
- E) Faydası yoxdur

Cavab: B) Tullantını azaltmaq, materiala qənaət etmək və logistika xərclərini minimallaşdırmaq (yerində istehsal)

182. 'Blockchain' təchizat zəncirində nəyi təmin edir?

- A) Gizliliyi
- B) Şəffaflığı və izlənilə bilənliliyi (məhsulun mənbəyini sübut etmək)
- C) Qiymət artımını
- D) Mürəkkəbliyi
- E) Heç nəyi

Cavab: B) Şəffaflığı və izlənilə bilənliliyi (məhsulun mənbəyini sübut etmək)

183. 'Yaşıl Hidrogen'in 'Boz Hidrogen'dən fərqi nədir?

- A) Rəngi fərqlidir
- B) Yaşıl hidrogen bərpa olunan enerji ilə, boz hidrogen qazdan (emissiya ilə) alınır
- C) Boz hidrogen daha təmizdir
- D) Fərq yoxdur
- E) Biri maye, biri qazdır

Cavab: B) Yaşıl hidrogen bərpa olunan enerji ilə, boz hidrogen qazdan (emissiya ilə) alınır

184. 'Enerji Depolama' (Energy Storage) niyə vacibdir?

- A) Ehtiyat üçün
- B) Bərpa olunan enerjinin (külək, günəş) qeyri-sabitliyini balanslaşdırmaq üçün
- C) Satmaq üçün
- D) Gizlətmək üçün
- E) Batareya satmaq üçün

Cavab: B) Bərpa olunan enerjinin (külək, günəş) qeyri-sabitliyini balanslaşdırmaq üçün

185. 'Just Transition' (Ədalətli Keçid) nədir?

- A) Sürətli keçid
- B) Yaşıl iqtisadiyyata keçid zamanı işçilərin və icmaların hüquqlarının qorunması və heç kimin geridə qalmaması
- C) Yalnız zənginlər üçün keçid
- D) Keçidi dayandırmaq
- E) Qanuni keçid

Cavab: B) Yaşıl iqtisadiyyata keçid zamanı işçilərin və icmaların hüquqlarının qorunması və heç kimini geridə qalmaması

186. 'ESG İnvəstisiya' nədir?

- A) Qumar
- B) Maliyyə qərarlarında ekoloji, sosial və idarəetmə faktorlarını nəzərə alan invəstisiya
- C) Yalnız neftə pul qoymaq
- D) Qızıl almaq
- E) Borc vermek

Cavab: B) Maliyyə qərarlarında ekoloji, sosial və idarəetmə faktorlarını nəzərə alan invəstisiya

187. 'Dayanıqlı inkişaf Məqsədləri' (SDG) neçənci ildə qəbul edilib?

- A) 2000
- B) 2010
- C) 2015
- D) 2020
- E) 2023

Cavab: C) 2015

188. SDG 1-in hədəfi nədir?

- A) Aclığa son
- B) Yoxsulluğa son
- C) Təmiz su
- D) Keyfiyyətli təhsil
- E) Gender bərabərliyi

Cavab: B) Yoxsulluğa son

189. SDG 13-ün hədəfi nədir?

- A) Sülh və ədalət
- B) İqlim dəyişikliyi ilə mübarizə
- C) Dəniz həyatı
- D) Quru həyatı
- E) Təmiz enerji

Cavab: B) İqlim dəyişikliyi ilə mübarizə

190. BMT-nin Baş Qərargahı haradadır?

- A) Paris
- B) London
- C) Nyu-York
- D) Cenevrə
- E) Vyana

Cavab: C) Nyu-York

191. 'Antroposen' dövrü nə deməkdir?

- A) Dinozavrular dövrü
- B) İnsan fəaliyyətinin Yer sisteminə dominant təsir göstərdiyi yeni geoloji dövr
- C) Buz dövrü
- D) Daş dövrü
- E) Gələcək dövr

Cavab: B) İnsan fəaliyyətinin Yer sisteminə dominant təsir göstərdiyi yeni geoloji dövr

192. 'Karbon tutumu' (Carbon Sequestration) təbiətdə necə baş verir?

- A) Baş vermir
- B) Meşələr, torpaq və okeanlar vasitəsilə CO₂-nin udulması
- C) Zavodlar vasitəsilə
- D) Heyvanlar vasitəsilə
- E) Yağışla

Cavab: B) Meşələr, torpaq və okeanlar vasitəsilə CO₂-nin udulması

193. 'Təkrar emal' (Recycling) ilə 'Downcycling' arasındaki fərq nədir?

- A) Fərq yoxdur
- B) Downcycling zamanı materialın keyfiyyəti aşağı düşür (məs. plastikdən keyfiyyətsiz qab düzəltmək)
- C) Recycling daha pisdir
- D) Downcycling daha yaxşıdır
- E) Biri kağız, biri dəmirdir

Cavab: B) Downcycling zamanı materialın keyfiyyəti aşağı düşür (məs. plastikdən keyfiyyətsiz qab d

194. 'Upcycling' nədir?

- A) Tullantı atmaq
- B) Tullantı materialdan daha yüksək dəyərli məhsul yaratmaq (yaradıcı təkrar istifadə)
- C) Yandırmaq
- D) Basdırmaq
- E) Sındırmaq

Cavab: B) Tullantı materialdan daha yüksək dəyərli məhsul yaratmaq (yaradıcı təkrar istifadə)

195. 'Cradle to Cradle' (Beşikdən Beşiyə) dizayn prinsipi nədir?

- A) Uşaqlar üçün dizayn
- B) Məhsulun ömrü bitdikdən sonra tamamilə yeni məhsul üçün xammal olması (tullantısız)
- C) Beşikdən məzara
- D) Birdəfəlik istifadə
- E) Plastik oyuncaq

Cavab: B) Məhsulun ömrü bitdikdən sonra tamamilə yeni məhsul üçün xammal olması (tullantısız)

196. 'Ekoloji Sertifikatlaşdırma' (Eco-labeling) nəyə kömək edir?

- A) Qiyməti artırmağa
- B) İstehlakçıların ekoloji təmiz məhsulları tanımasına və seçməsinə
- C) Məhsulu gizlətməyə
- D) Vergidən yayınmağa
- E) Reklamı qadağan etməyə

Cavab: B) İstehlakçıların ekoloji təmiz məhsulları tanımasına və seçməsinə

197. 'Yaşıl İnfrastruktur'a nümunə nədir?

- A) Asfalt yol
- B) Yaşıl damlar, parklar, yağış sularını idarə edən sistemlər
- C) Beton bina
- D) Körpü
- E) Tunel

Cavab: B) Yaşıl damlar, parklar, yağış sularını idarə edən sistemlər

198. 'Dayanıqlı inkişaf' terminini ilk dəfə kim işlədib (qeyri-rəsmi)?

- A) Hans Carl von Carlowitz (Meşəçilikdə, 1713)
- B) Elon Musk
- C) Bill Gates
- D) Albert Einstein
- E) Newton

Cavab: A) Hans Carl von Carlowitz (Meşəçilikdə, 1713)

199. 'Korporativ Şəffaflıq' nədir?

- A) Şüşə bina
- B) Şirkətin fəaliyyəti, maliyyəsi və təsirləri barədə məlumatları açıq şəkildə paylaşması
- C) Sərr saxlamaq
- D) Qapıları açmaq
- E) İşçiləri göstərmək

Cavab: B) Şirkətin fəaliyyəti, maliyyəsi və təsirləri barədə məlumatları açıq şəkildə paylaşması

200. Dayanıqlı inkişafın gələcəyi nədir?

- A) Qaranlıq
- B) Bütün sektorların (dövlət, biznes, cəmiyyət) əməkdaşlığı və innovasiyalar vasitəsilə balanslı dünya qurmaq
- C) Yalnız texnologiya
- D) Yalnız təbiətə qayitmaq
- E) Kosmosa köçmək

Cavab: B) Bütün sektorların (dövlət, biznes, cəmiyyət) əməkdaşlığı və innovasiyalar vasitəsilə balanslı dünya qurmaq